

Løgmaður:

-Vit mugu marknaðarføra undirgrund

- At talið av umsóknum um leitingarloyni hevur verið minkandi, og at onkur feløg fyribils hava tikið seg úr føroyska økinum, hevur kanska fingið onkran at ivast í, hvussu bjarta framtíð oljuvinna í Føroyum nú man hava. Tað dugi eg onga orsök at siggja til at seta spurnartekin við. Tí vit hava eina "vøru" at selja segði Kaj Leo Johannessen, løgmaður, tá hann setti oljuráðstevnuna í Havn

OLJURÁÐSTEVNA

Jan Müller
jan@sosialurin.fo

Góðu fyriskiparar, góðu áhoyrarar.

Hetta at varpa ljós á oljuvirksemið við einum tiltaki sum hesum, er avgjørt viðkomandi. Ikki minst í hesum tíðum, tá avbjóðingarnar eru stórar bæði hjá okkum sjálvum og úti í heimi. Hóast tað ofta hevur verið nevnt,

at viðvíkjandi hesum at finna olju, mugu vit geva tol, so kann tað vera vert at minna á tað enn einaferð. Dregur tað út at finna oljuna, skulu vit ikki sita hendur í favn, men framhaldandi

stremba ímóti at brúka teir móguleikar, sum eisini leitivirksemið gevur.

Eg fari at takka tykkum, ið hava tikið stig til at skipa fyri hesum tiltaki, sum eitt gott íkast til framhaldandi

at hava fokus á hetta virkseimið.

Ikki óvæntað

Nú fara at verða 9 ár síðani fyrstu oljuleitingarloyni

vórðu latin. Í lötuni eru 16 oljufeløg virkin á føroyska økinum, og slakir 18.000 ferkilometrar av landgrunninum eru í lötuni lutaðir til oljuleiting. 6 brunnar eru boraðir, og 1 verður boraður fyrst í komandi ári.

Tá bjóðað varð út fyrstu ferð, var áhugin ovurhonds stórur at fáa leitingarloyni, meðan talið av umsóknum hevur verið lægri í báðum teimum seinastu umfórnum. Tann gongdin er hvørki óvæntað ella ónatúrlig, tí í fyrsta útbjóðingarfarnum vórðu flestu økini, ið mest vitan var um, latin. Síðani hevur leitingin flutt seg meira spakuliga inn á nýggj øki.

Eitt endamál við at hava útbjóðingarfør er nevniliga at hava gongd í leitingini, soleiðis at virkseimið alla tíðina flytur seg – eisini tá eldri loyni verið latin inn aftur. Seinasta útbjóðingarfarnum, ið varð hildið seint í fjør, var talið av umsóknum ikki høgt. Men vit eru kortini nøgd við, at vit fáa leitivirksemi ymsa staðni á landgrunninum. Bæði sunnanfyri, og ikki minst, at eitt stórt økið afturat norður við markinum eystanfyri verður kannað tey næstu árin.

Eg havi skilt, at sera nóg

vitan um undirgrundina, er lögð afturat hesi árin, leitivirksemi hevur verið.

Eina eina "vøru" at selja

At talið av umsóknum um leitingarloyni hevur verið minkandi, og at onkur feløg fyribils hava tikið seg úr føroyska økinum, hevur kanska fingið onkran at ivast í, hvussu bjarta framtíð oljuvinna í Føroyum nú man hava. Tað dugi eg onga orsök at siggja til at seta spurnartekin við. Tí vit hava eina "vøru" at selja. Men vit kunnu ikki og skulu ikki seta okkum afturá, og bara vænta, at alt gongur av sær sjálvum. Vøran selur seg ikki sjálv, men má seljast. Tað gera vit partvís longu við, at dátur, ið ikki longur eru heftar av trúnaði, verða seldar fyri ein kostnað, ið bara er ein lítil brotpartur av tí, sum tað upprunaliga hevur kostað feløgum at fáa tær til vega. Tankin við at selja tær biliga er, at tær skulu koma flest móguligum til góða og verða við til at fremja leitivirksemið.

Vit hava enn áhugaverð øki og jarðfrøðiligar fláir, ið antin als ikki eru kannaði ella eru ikki kannað nóg

Fv. Árni Olafsson, fyrrv. formaður í Oljuráðleggingarnevndini, Petur Joensen, stjóri á Jarðfeingi og Morten Hahn-Pedersen, serkønur í oljusøgu

ina væl

Morten Hahn-Pedersen, stjóri á „Søfartsmuseet“ í Esbjerg greiddi sera livandi og professionelt frá kolvetnistilgongdini í Danmark

væl. Føroyska økið er alla tíðina í kapping við onnur øki, og í hesum tíðum við heimsfevnandi figgjarkreppu og lutfalsliga lágum oljuprísnum, er minni peningur til leitivirksemi, og kappingin um peningin tí enn størri.

Tað eru framvegis oljufeløg, sum síggja móguleikar her, umenn váðin er lutfalsliga stórus. Okkara egnu jarðfrøðingar síggja eisini nógvar móguleikar, sum enn ikki eru troyttir. Við egnari gransking gera teir sínar sjálvstøðugu metingar av ymsum leitiviðurskiftum á føroyska økinum, og tað er av stórum týðningi, at tann granskingin heldur áfram.

Ein avbjóðing er at halda teimum feløgum til, ið eru her, og at vekja áhugan hjá enn fleiri at koma henda vegin. At fáa fleiri henda vegin er kanska nakað, ið vit eiga at gera meira við. Tí hóast tað kundir verid áhugavert hjá fleiri feløgum at komið hendavegin, so er tað kortini ikki vist, at tey koma. Tingini hanga ikki saman á tann hátt, at Føroyar standa og blunka á ljóstalvuni hjá øllum leitistjórum runt um í heiminum. Vit mugu áhaldandi kunna um, at vit eru til, og fáa teir áhugaðar at brúka orku til leitivirksemi í føroyska økinum.

Føroysk vinna upp í part

Ein annar táttur við oljувinnu, er móguleikin hjá føroyskari vinnu at veita oljувinnuni vøgur og tænastur. Føroysk vinna hevur gjørt sínar royndir at sleppa

uppí part. Hjá summum hevur hetta hepnast væl, meðan aðrar ikki hava fingið tað burtúr, tær vónaðu. Tað er kortini hugaligt at frætta, at tær fyrirkur, ið hava megnað at fáa sáttmálar, hava til fulnar livað upp til krøvini, ið sett verða. Og tey eru ikki lítil!

Hetta er nakað, ið byggjast kann víðari á.

Leitivirksemið á føroyskum øki er ikki nóg mikið til at vera eitt javnt íkast hjá føroysku vinnuni, og tí kundir verid umhugsað, hvørt tað eisini ber føroyskum fyrirkum til at koma sær fram í útlenskum høpi. Og hví skuldi tað ikki borið til, tá tær hava vist síni evni her heima? Móguleikar eru beint eystanfyrir markið, t.d. hevur franska oljufelagið Total boðað frá, at tað hevur ætlanir um at útbyggja gassleiðing vestanfyrir Hetland fyrir einar 20 milliardir krónur. Hetta er afturat tí leitivirksemi, ið annars er vestanfyrir Hetland. Eg eri tó fullgreiddur yvir, at tað er ikki bara sum at siga tað, at sleppa fram.

Mugu skilja mentan

Í tí stóru myndini, er tað sjálvandi fyrst og fremst prospektiveturin á føroyska landgrunninum, ið ger av, hvørt feløg hava áhuga at koma hendavegin. Men eisini onnur viðurskifti spæla ein leiklut.

Higartil hevur oljувinnan og teir persónar, ið arbeiða í vinnuni, verid væl móttikin av føroyingum. Tað er í hvussu so er mín fatan. Ein leggur hetta kanska ikki so væl til merkis í tí dagliga, men týðningurin av tí, skal

ikki undirmerkast. Tað hevði kanska verið sjónligari, um samspælið var minni gott. Viðvirkandi til hesa støduna er m.a. tann umboðan, ið oljufeløgini hava í Føroyum, tí tað er heilt vist, at tað er ótrúliga týðningarmikið, at feløgini leggja seg eftir at skilja føroyska mentan og føroysk viðurskifti annars.

Góða samspælið, hevur verið til fyrimuns fyrir báðar partar, og vónandi kann henda gongd halda fram, har báðir partar sýna hvørjum øðrum virðing.

Við hesum fáu orðum fari eg at takka fyrir og ynskja tykkum øllum eina góða ráðstevnu.

Vit kunnu ikki og skulu ikki seta okkum afturá, og bara vænta, at alt gongur av sær sjálvum. Vøran selur seg ikki sjálv, men má seljast. Tað gera vit partvís longu við, at dátur, ið ikki longur eru heftar av trúnaði, verða seldar fyrir ein kostnað, ið bara er ein lítil brotpartur av tí, sum tað upprunaliga hevur kostað feløgum at fáa tær til vega. Tankin við at selja tær bíliga er, at tær skulu koma flest móguligum til góða og verða við til at fremja leitivirksemið”

Kaj Leo Johannessen, lögmaður

Vinnulívið var væl umboðað á oljuráðstevnuni